

Araştırmanın Künyesi:

Araştırma; 9 – 10 Haziran 2007 günleri Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesinde, 33 il ve 121 ilçede bunlara bağlı 134 mahalle ve köyde, 18 yaş ve üstü seçmen nüfusunu temsil eden 1.193'ü kadın toplam 2.407 denekle, hanede yüz yüze görüşme metoduyla yapılmıştır.

Örneklemin seçilmesinde çok aşamalı – tabakalı – tesadüfi yöntem, görüşülecek deneklerin belirlenmesinde ise, Cinsiyet ve yaş kotası uygulanmıştır.

Araştırma sonuçları gerek sahada, gerekse bilgisayar ortamında çeşitli kontrollere tabi tutulmuş, elde edilen bulguların tutarlılığı gözlemlenmiştir.

Araştırmanın hata payı güven sınırları içerisinde \pm % 1,5'tir.

Çalışmanın yürütüldüğü 33 il şöyledir;

Örneklem dahilindeki iller: Adana, Afyon, Ankara, Antalya, Aydın, Batman, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, Hatay, İçel, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Rize, Sakarya, Samsun, Trabzon, Van ve Zonguldak.

Sonuç ve yorum:

Aday listelerinin yüksek seçim kuruluna verilmesinden sonra, 9-10 Haziran 2007 günleri Türkiye genelinde yapılan kamuoyu araştırmasının çarpıcı sonuçları şöyledir;

- Son 20 günde AKP oyları %1,4 oranında gerilemiştir. Ancak kararsızlar dağıtılmadan %37,9 ile AKP gücünü hala korumaktadır. Kararsızlar dağıtıldığında AKP oyları %45'in üzerine çıkmaktadır.
- Partilerde yaşanan yoğun istifalar, aday listeleri tartışmaları ve şehit cenazeleri gölgesinde yapılan araştırmada, CHP oyları %3,5 - MHP oyları ise %2 mertebesinde yükselmiştir.
- Kararsızlar ve sandığa gitmeyecekler dağıtıldığında, AKP oyları %46,2'ye – CHP oyları ise %22,6'ya çıkmaktadır. Şehit cenazelerinin yoğun olarak gündemi oluşturduğu günlerde yapılan araştırmada, MHP oyları kararsızlar dağıtıldığında %10,6'ya çıkmış görünmektedir. Bu yükselişin bir tepki mi yoksa kalıcı mı olduğunu, işleyen seçim süreci ve yapılacak araştırmalar belirleyecektir.
- DP oyları ANAVATAN partisiyle birleşememenin getirdiği sıkıntılar, gerek parti yönetiminde, gerekse aday listelerinde yaşanan yoğun istifalar nedeniyle daha fazla beklenmesine rağmen sadece %1,3 oranında gerilemiştir.
- DTP ve GP cephesinde önemli değişiklikler yoktur.
- İkinci tercihte ilk defa MHP, DP'nin önüne geçmiş, ilk sırada yer almıştır.
- Seçmen oy verirken öncelikle partinin dünya görüşüne – ideolojisine ve liderine baktığını söylemektedir. Milletvekili adayları, iktidara gelme veya ülke barajını geçme şansı, seçmen tercihinde daha sonra gelmektedir.

- DYP-ANAVATAN bütünleşme süreciyle ilgili sorulan sorularda halkın ilk tepkisi, DYP-ANAVATAN birleşmesinin gerçek bir birleşme değil, baraj kaygısıyla yapılan bir birleşme olduğu yönündedir(%38,8). Yine seçmenin %22,4'ü birleşselerdi de birşey çıkmazdı demektedir. Yazık oldu önemli bir fırsat kaçırıldı diyenlerin oranı ise %17,5'tir.
- Seçmenin %40,1'i MUMCU'yu, %24,5'i AĞAR'ı, %24,2'si YILMAZ'ı, %12,7'si ise DEMİREL'i birleşmemenin sorumlusu olarak görmektedir.
- Yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen, toplam seçmenin %35,2'si AĞAR başkanlığında DP'nin %10 ülke barajını aşacağını veya aşabileceğini düşünmektedir.
- %80,9 ile Türkiye'nin en acil çözülmesi gereken sorunu işsizliktir. Hemen arkasından %75,6 ile terör gelmektedir. Terör uzun yıllar sonra ilk defa bu kadar yüksek oranda, Türkiye'nin sorunları arasında sayılmaktadır. Terörü %40,4 ile eğitim, %30,1 ile ekonomi ve %20,7 ile sağlık sorunları izlemektedir.
- Seçmenin sadece %18,3'ü sağcıların sol partilerden, solcuların ise sağ partilerden aday olmasını onaylamaktadır. %15,9'u doğru bulmadığını, %47,5'i ise siyasetçilerin menfaat için herşeyi yapabileceğini söylemiştir.
- Seçmenin %50,2'si AKP hakkında Cumhuriyete sadakat veya laiklikle ilgili endişeleri olmadığını söylüyor. %26,1 evet var, %13,4 ise kısmen var demiştir. Seçmenin %10,3'ü bu soruya cevap vermemiş veya verememiştir.
- AKP'nin son aday listelerinde vitrine koyduğu bazı isimler nedeniyle Türk halkının endişesinde azalma olduğu, 20 gün önce aynı soruya verilen cevaplardan anlaşılmaktadır.
- AKP'nin sosyal demokrat veya liberal bazı isimleri vitrine alarak "ne yapmaya çalıştığı" sorulduğunda; seçmenin %34,7'si AKP'nin göz boyadığını / vitrin süslediğini, %23,7'si seçimlerde bu tür şeylerin olağan olduğunu, %22,4'ü ise AKP'nin merkezde yer almaya çalıştığını söylüyor.
- Son gelişmelerden sonra "Kuzey Irak'a askeri bir operasyonun mu, yoksa Kuzey Irak ile iyi ilişkilerin mi Türkiye'nin menfaatine olduğunu" sorduk. Bu soruda halk 2'ye bölünmüş durumda, yarısı Kuzey Irak'a askeri bir operasyonu, diğer yarısı ise, Kuzey Irak ile iyi ilişkileri Türkiye'nin çıkarlarına daha uygun bulduğunu söylemiştir.
- Kadınlar sorunlar iyi ilişkiler ile çözülsün derken, erkekler genel ortalamanın üzerinde askeri harekatı uygun bulmaktadır.
- Eğitim yükseldikçe askeri müdahale cevapları artmakta, düştükçe iyi ilişkilerle çözülsün diyenlerin oranı yükselmektedir. Buradan şu anlaşılıyor, insanlar bu tür sorulara cevap verirken, siyasi tercihleriyle hareket ediyorlar.
- Ege bölgesinde yaşayanların %61,7'si askeri müdahale derken, Güneydoğuda yaşayanların %80,2'si iyi ilişkiler Türkiye'nin yararına cevabı vermiştir.
- 22 Temmuz'da oyu AKP'ye vereceğim diyenlerin %49,7'si iyi ilişkiler Türkiye'nin hayrına derken, MHP seçmeninin %75,5'i – CHP seçmeninin ise %54'ü askeri müdahale daha doğru demiştir.

SEÇMEN PROFİLLERİ

Cinsiyet;

- AKP seçmeni kadın, diğer partilerin seçmenleri erkek ağırlıklıdır. Kadınların %24,8'inin siyasi tercihi yoktur. MHP en fazla erkek ağırlıklı seçmene sahip partidir.

Yaş;

- AKP orta yaş grubundan, MHP ve GP gençlerden, DP ise üst yaş gruplarından genel ortalamanın üzerinde oy almaktadır.

Eğitim;

- Eğitim yükseldikçe AKP oyları düşmekte, CHP oyları yükselmektedir. AKP, ilkokul ve daha alt eğitim gruplarında %47,3 oranında oy alırken CHP'de bu oran %9,2'dir.

Yerleşim tipi;

- AKP oyları Büyükşehirlerden kentlere ve kıra doğru gidildikçe hızla yükselirken, CHP oyrasında durum tersine işlemektedir.
- DP oyları da ağırlıklı olarak kentlerde ve kırdadır.

Coğrafi bölge;

- AKP; Karadeniz, Doğu ve Güneydoğuda genel ortalamanın üzerinde oy alırken, Marmara, Ege ve Akdeniz'de AKP oyları genel ortalamanın altındadır.
- CHP; Ege, Marmara ve Akdeniz'de / MHP; Ege ve Akdeniz'de / DP ise; Marmara ve Ege'de genel ortalamanın üzerinde oy almaktadır.

İKİNCİ TERCİH

SORU : Oyumu'e vereceğim, dediniz. Diyelim ki oy veririm dediğiniz bu partiye herhangi bir sebepten dolayı oy vermekten vazgeçtiniz. Bu durumda hangi partiye oy verirsiniz, yani ikinci tercihiniz ne olur ?

İKİNCİ TERCİH ?	%
İkinci tercihim yok	56,6
MHP	9,4
DP	8,7
AKP	5,5
CHP-DSP	4,6
Genç Parti	4,3
SAADET Partisi	4,0
BBP	2,3
DTP	1,7
Diğer	2,9
TOPLAM	100,0

Seçmenlerin %56,6'sının herhangi bir II.tercihinin olmadığını görüyoruz. İkinci tercihte ilk defa MHP, DP'nin önüne geçmiş, ilk sırada yer almıştır.

HANGİ SEÇMENİN 2. TERCİHİ KİM?

- AKP seçmeninin %56,9'u ikinci tercihim yok derken, %13,2'si MHP - %9,1'i DP - %9,2'si ise SP'nin ikinci tercihi olduğunu söylemiştir.

22 TEMMUZ 2007/İKİNCİ TERCİH	2. TERCİHİ YOK	MHP	DP	AKP	CHP-DSP	GENÇ PARTİ	SAADET PARTİSİ	BBP	DTP	DiĞER	TOPLAM
AKP	56,9	13,2	9,1	0,0	2,9	2,5	9,2	2,9	1,7	1,7	100,0
CHP-DSP	50,0	9,4	8,9	3,1	0,0	13,7	0,3	1,7	4,3	8,6	100,0
MHP	38,8	0,0	14,3	19,7	12,9	3,4	1,4	7,5	0,0	2,0	100,0
DP	47,5	28,2	0,0	12,6	5,8	1,9	1,9	0,0	1,0	1,0	100,0
DTP	78,0	0,0	2,4	7,3	4,9	0,0	0,0	0,0	0,4	7,3	100,0
Genç Parti	39,1	10,1	20,3	10,1	18,8	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	100,0
Diğer	42,6	2,1	2,1	25,5	10,6	4,3	2,1	4,3	2,1	4,3	100,0
TOPLAM	56,6	9,4	8,7	5,5	4,6	4,3	4,0	2,3	1,7	2,9	100,0

AKP İLE İLGİLİ ENDİŞENİZ VAR MI ?

SORU : Bazı çevreler AKP ile ilgili laiklik veya Cumhuriyete sadakat konusunda endişeleri olduğunu söylüyor. Sizin bu konuda görüşünüz nedir ? AKP ile ilgili bir endişeniz var mı ?

AKP - LAİKLİK ENDİŞESİ	%
Evet var	26,1
Kısmen var	13,4
Hayır yok	50,2
Cevap yok / fikri yok	10,3
TOPLAM	100,0

Seçmenin %50,2'si AKP hakkında Cumhuriyete sadakat veya laiklikle ilgili endişeleri olmadığını söylüyor. %26,1 evet var, %13,4 ise kısmen var demıştır. Seçmenin %10,3'ü bu soruya cevap vermemiş veya verememiştir.

CİNSİYET

- Kadınların % 14,2'si bu soruya cevap vermemiş veya verememiştir.

AKP/LAİKLİK ENDİŞESİ/CİNSİYET ?	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Evet var	24,5	27,7	26,1
Kısmen var	13,6	13,1	13,4
Hayır yok	47,6	52,7	50,2
Cevap yok / fikri yok	14,2	6,6	10,3
TOPLAM	100,0	100,0	100,0

YAŞ

- 18-27 yaş grubu gençlerde endişe genel ortalamanın üzerindedir.

AKP/LAİKLİK ENDİŞESİ/YAŞ ?	-28	29-43	44+	TOPLAM
Evet var	27,9	25,8	24,9	26,1
Kısmen var	16,6	11,2	12,5	13,4
Hayır yok	47,1	54,0	49,5	50,2
Cevap yok / fikri yok	8,5	9,1	13,1	10,3
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0

EĞİTİM

- Eğitim yükseldikçe evet var, düşükçe hayır yok diyenlerin oranı hızla artmaktadır.

AKP/LAİKLİK ENDİŞESİ/EĞİTİM DURUMU ?	- İlkokul	Ortaokul / Lise	Üniversite Mezunu	Toplam
Evet var	15,0	31,6	49,3	26,1
Kısmen var	11,2	15,3	14,6	13,4
Hayır yok	57,5	46,8	34,3	50,2
Cevap yok / fikri yok	16,3	6,3	1,9	10,3
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0

22 TEMMUZ OY KİME ?

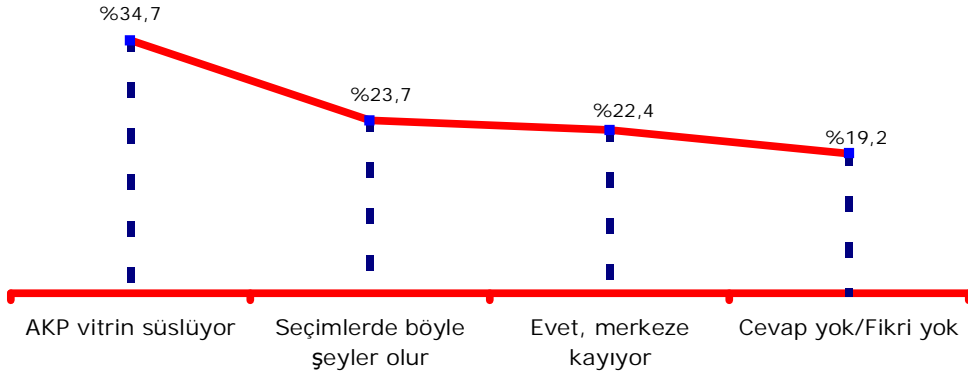
- 22 Temmuz'da oyumu AKP'ye vereceğim diyenlerin %83,6'sı hayır yok derken, oyumu CHP'ye vereceğim diyenlerin %68,6'sı evet var demştir.

AKP/LAİKLİK ENDİŞESİ/22 TEMMUZ 2007	Evet Var	Kısmen Var	Hayır Yok	Cevap Yok / Fikri Yok	Toplam
AKP	2,8	5,6	83,6	8,1	100,0
CHP-DSP	68,6	15,1	8,9	7,4	100,0
Kararsız	19,0	17,4	40,8	22,8	100,0
MHP	37,4	25,2	31,3	6,1	100,0
DP	29,1	30,1	35,0	5,8	100,0
DTP	29,3	19,5	39,0	12,2	100,0
Genç Parti	46,4	14,5	30,4	8,7	100,0
Diğer	40,4	12,8	38,3	8,5	100,0
TOPLAM	26,1	13,4	50,2	10,3	100,0

AKP MERKEZDE TOPLUMUN HER KESİMİNİ KUCAKLAYAN BİR PARTİ Mİ OLUYOR ?

SORU : AKP'nin açıklanan aday listelerinde özellikle Milli görüş tabanından gelen çoğu eski Milletvekilini aday göstermediği Sosyal demokrat / liberal pek çok adayla seçime gireceği görülüyor. Sizce AKP Merkezde toplumun her kesimini kucaklayan bir parti mi oluyor, yoksa tüm bu değişiklikler göstermelik mi, sizin düşünceniz nedir ?

AKP MERKEZDE TOPLUMUN HER KESİMİNİ KUCAKLAYAN BİR PARTİ Mİ OLUYOR ?	%
Göz boyama / AKP vitrin süslüyor	34,7
Seçimlerde olur böyle şeyler	23,7
Bu AKP'nin islamcı gömleğini çıkarıp merkezde yer aldığı gösterir	22,4
Cevap yok / fikri yok	19,2
TOPLAM	100,0

Seçmenin %34,7'si AKP'nin vitrin süslediğini, %23,7'si seçimlerde bu tür şeylerin olağan olduğunu, %22,4'ü ise AKP'nin merkezde yer almaya çalıştığını söylüyor.

CİNSİYET

- Erkekler bu soruya daha fazla cevap vermiştir.

	KADIN	ERKEK	TOPLAM
AKP vitrin süslüyor	31,2	38,1	34,7
Seçimde böyle şeyler	23,6	23,8	23,7
Merkezde yer almaya başlıyor	19,5	25,3	22,4
Cevap yok / fikri yok	25,7	12,8	19,2
TOPLAM	100,0	100,0	100,0

YAŞ

	-28	29-43	44+	TOPLAM
AKP vitrin süslüyor	37,0	32,6	34,4	34,7
Seçimde olur böyle şeyler	25,6	23,0	22,7	23,7
Merkezde yer almaya başlıyor	22,0	24,6	20,8	22,4
Cevap yok / fikri yok	15,3	19,8	22,1	19,2
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0

EĞİTİM

- *Eğitim yükseldikçe AKP'nin vitrin süslediğini düşünenlerin oranı hızla artıyor.*

	- İlkokul	Ortaokul / Lise	Üniversite Mezunlu	Toplam
AKP vitrin süslüyor	22,1	41,5	58,7	34,7
Seçimde böyle şeyler	24,6	24,3	18,3	23,7
Merkezde yer almaya başlıyor	25,3	20,7	17,4	22,4
Cevap yok / fikri yok	28,0	13,5	5,6	19,2
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0

YERLEŞİM TİPİ

- *Büyükşehirlerde yaşayanların % 40,4'ü AKP vitrin süslüyor derken, kırdaki yaşayanların % 25,8'i bu soruya cevap verememiştir.*

	Büyükşehir	Kent	Kır	Toplam
AKP vitrin süslüyor	40,4	35,1	28,8	34,7
Seçimde böyle şeyler	23,4	24,6	23,0	23,7
Merkezde yer almaya başlıyor	24,7	20,7	22,4	22,4
Cevap yok / fikri yok	11,5	19,6	25,8	19,2
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0

22 TEMMUZ OY KİME ?

- Oyunu AKP'ye vereceğini söyleyen seçmenlerin %38,6'sı AKP merkezde yer almaya çalışıyor, %32,5'i seçimde olur böyle şeyler derken, CHP'lilerin %75,4'ü – MHP'lilerin %57,1'i AKP vitrin süslüyor, göz boyuyor demıştır.

	AKP Vitrin Süslüyor	Seçimde Böyle Şeyler	Merkezde Yer Almaya Başlıyor	Cevap Yok / Fikri Yok	Toplam
AKP	5,7	32,5	38,6	23,2	100,0
CHP-DSP	75,4	10,9	5,1	8,6	100,0
Kararsız	32,5	22,5	16,1	28,9	100,0
MHP	57,1	19,0	12,9	10,9	100,0
DP	44,7	27,2	13,6	14,6	100,0
DTP	31,7	26,8	19,5	22,0	100,0
Genç Parti	65,2	13,0	10,1	11,6	100,0
Diğer	55,3	12,8	14,9	17,0	100,0
TOPLAM	34,7	23,7	22,4	19,2	100,0